

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

Yaşadığımız Yer Ünite Özeti

1-DOĞAL VE BEŞERİ UNSURLAR

İçinde yaşadığımız ortama çevre deriz. Çevremizde birçok doğal ve beşeri unsurlar bulunmaktadır.

İnsan etkisi olmadan kendiliğinden oluşmuş dağ, göl, ova, nehir, deniz, ada, ağaç, orman, toprak, şelale, mağara, taş, kayaçlar, gibi unsurlara doğal unsur denir.

Çevremizde gördüğümüz insanlar tarafından yapılan binalar, köprü, yollar, barajlar, parklar, fabrikalar, tüneller, taşınlar, beşeri unsurlardır.

2-YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

Dağ: Çevresine göre 500 metre yüksekte olan toprak parçasına dağ deriz. Ağrı Dağı ülkemizin en yüksek dağıdır. Haritada kahverengi ile gösterilir.

Göl: Kara parçası içindeki büyük durgun sulara göl deriz. Van Gölü ülkemizin en büyük gölüdür. Haritada mavi ile gösterilir.

Akarsu: Kara parçası içinde akıp giden sulara akarsu deriz. Büyüklerine nehir, küçüklerine ırmak, en küçüklerine dere ve çay deriz. Kızılırmak ülkemizin en büyük akarsuyudur. Haritada mavi ile gösterilir.

Ada: Denizin içindeki (her tarafı suyla çevrilmiş) toprak parçasıdır. Gökçeada ve Bozcaada ülkemizin büyük adalarıdır. Haritada adanın yapısına göre rengi değişir.

Ova: Karalar üzerinde bulunan büyük düzlüklere ova deriz. Konya Ovası, Antalya Ovası, Çukurova ülkemizin büyük ovalarıdır. Haritada yüksek ovalar sarı ile alçak ovalar yeşil ile gösterilir.

Deniz, okyanus, plato, koy, körfez, koy, yarımada gibi yeryüzü şekilleri de vardır.

Yeryüzü şekilleri hakkında şarkılar, şiirler, türküler hikâyeler, masallar yazılmıştır. Bu eserlerden doğal unsurlar hakkında birçok bilgi edinebiliriz.

Ülkemizin En Yüksek Dağları

- 1-Ağrı Dağı- 5.137 metre (Ağrı)
- 2-Reşko Tepesi -4136 metre (Hakkâri)
- 3-Uludoruk-4135 metre (Hakkâri)
- 4-Süphan Dağı-4058 metre (Bitlis)
- 5-Kaçkar Dağı -3937 metre (Rize)

Ülkemizin En Uzun Nehirleri

- 1-Kızılırmak-1355 km-
- 2-Fırat Nehri-1263 km-
- 3-Aras Nehri-1072 km-
- 4-Sakarya Nehri-824-
- 5-Murat Nehri-722 km-

Ülkemizin En Büyük Gölleri

- 1-Van Gölü-3755 km kare
- 2-Tuz Gölü-1665 km kare
- 3-BeyşehirGölü-650km kare
- 4-Eğirdir Gölü 482 km kare
- 5-Akşehir Gölü-350 km kare

Ülkemizin En Büyük Adaları

- 1-Gökçeada (Çanakkale)
- 2-Marmara Adası(Balıkesir)
- 3-Bozcaada (Çanakkale)
- 4-Uzun Ada (İzmir)
- 5-Alibey Adası(Balıkesir)

Adı :

Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

İnsanlar, Yerler, Çevreler Ünite Özeti

3-HAVA DURUMU

Bir yerdeki kısa süreli atmosferdeki hava olaylarına hava durumu deriz. Hava olayları güneşli, bulutlu, yağmurlu, sisli, karlı şeklinde gösterilir. Hava olayları Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından günlük olarak televizyon, radyo ve internet üzerinden duyurulur.

Hava olaylarının uzun yıllar gösterdiği değişmelerinin ortalamasına iklim deriz.

4-DOĞAL AFETLER

Çevremizdeki doğal unsurların (yeryüzü şekillerinin) bizlere pek çok faydası vardır. Ancak doğaya zarar verirsek birçok doğal afetle karşılaşırız. Doğal afetlere engel olamayız. Ancak gerekli tedbirleri alırsak can ve mal kaybını en aza indirmiş oluruz.

Çiğ: Dağlardaki karların büyük kütle olarak aşağıya doğru kaymasıdır.

Korunmak için:

*Çiğ tehlikesi olan yerlere ev ve yerleşim kurulmamalıdır.

*Ağaçlandırma yapılmalıdır.

*Dağlardaki bitki örtüsüne zarar verilmemelidir.

Heyelan (Toprak Kayması) Eğimi dik olan yerlerde toprağın büyük kütle olarak kaymasıdır.

Korunmak için

*Heyelan tehlikesi olan yerlerde yerleşim kurulmamalıdır.

Yamaç araziler teraslandırılmalıdır.

*Ağaçlandırma yapılmalıdır ve bu yamaçlardaki ağaçlara zarar verilmemelidir.

Sel: Aşırı yağmurların ya da kar sularının aniden erimesi sonucu suların birikerek taşmasıdır.

Korunmak için:

*Sel tehlikesi olan yerlere barajlar, göletler yapılmalı,

*Ağaçlandırma yapılmalı

*Akarsu kenarlarına yerleşim yapılmamalıdır.

Şehrimizde sık sık sel afeti yaşanmaktadır. Gerekli tedbir alınmadığı için zaman zaman hem can kaybı hem de mal kaybı olmaktadır. Şehrimizde

Deprem: Yerkabuğunun kırılması sonucu meydana gelen sarsıntılardır. Deprem önlenemez ve ne zaman olacağı çok önceden tahmin edilemez.

Ülkemiz ve şehrimiz bir deprem kuşağında yer almaktadır. Bu nedenle her gün yüzlerce küçük şiddetli deprem olmaktadır. Ancak zaman zaman büyük depremler de olmaktadır. 1999 yılında Kocaeli'nde meydana gelen depremde 18.000 insanımız ölmüştür. Büyük depremlerin ne zaman olacağını bilmediğimiz için her zaman hazırlıklı olmalıyız.

Korunmak İçin

*Depreme dayanıklı binalar yapılmalıdır.

*Evimizdeki ve sınıftaki dolap gibi eşyalar duvara sabitlenmelidir.

*Depremden sonra ailemizin buluşacağı toplanma bölgesi belirlenmelidir.

*Deprem çantası hazırlanmalıdır. Çantaya su, bisküvi, el feneri, düdük, telefon, battaniye, bandaj, çakmak, bıçak gibi malzemeler hazır bulundurulmalıdır. Yiyecek ve içecekler zaman zaman değiştirilip tazesi konmalıdır.

Adı :
Soyadı:

4. Sınıf Sosyal Bilgiler

İnsanlar, Yerler, Çevreler Ünite Özeti

Deprem sırasında

- *Panik yapmamalıyız.
- *Ayakta durmamalıyız, asansör ve merdiven kullanmamalıyız.
- *Çök-Kapan tekniği uygulayarak depremin bitmesi beklenmelidir.
- *Sadece deprem çantasını alarak sakince dışarı çıkmalıyız.
- * Binalardan uzak bir yere çıkmalıyız.
- *Aile toplanma bölgesine gitmeliyiz.

Bir yerin konumunu belirtirken yönlerden yararlanılır. Yönümüzü belirtirken doğal ve beşeri unsurlardan da yararlanılır. Caminin kuzeyi, okulun 100 metre batısı, köprüünün kuzeyi gibi. Ayrıca ülkemizdeki şehirlerin, yeryüzü şekillerinin konumunu da yönlere göre anlatabiliriz. Antalya Isparta'nın güneyindedir.

Yönümüzü bulma yöntemleri:

En kolay yöntem güneşe bakmaktır. Sabah vakitlerinde güneşin olduğu yön doğudur. Öğlen vaktinde güney, akşam vaktinde batıdır.

Pusula: Pusulanın renkli ibresi kuzeyi gösterir.

Karınca Yuvası: Karıncalar güneşten yararlanmak için yuvalarının ağızları güneye bakar. Topraklarını kuzeye bırakırlar.

Kutup Yıldızı: Kuzeyi gösterir.

Minare kapısı: Minarelerin kapısı güneyi, camilerin kapısı kuzeyi gösterir.

Ağaçların yosunları: Ağaçların yosunları kuzeyi gösterir.

Mezar taşları: Mezarların başında bulunan taş batıyı gösterir.

Kroki: Bir yerin kuşbakışı görünümünün göz kararı küçültülerek çizilmesidir.

Kroki çizerken dikkat etmemiz gerekenler:

- *Krokilerde belirli ve anlaşılır semboller kullanılmalıdır.
- *Krokilerde sabit unsurlar çizilir.
- *Hareket eden yeri her zaman değişen unsurlar çizilmez.
- *Kroki çizilirken nesnelere yönleri doğru olmalıdır. Yanlış yöne konulan bir nesne krokiye bakan kişinin yolunu kaybetmesine neden olabilir.
- *Ayrıca krokide yönleri gösteren yön okları da konulmalıdır.

5-KONUM-YÖN-KROKİ

Konum: Bir varlığın bulunduğu yerdir. Oturduğumuz yer (konum), sınıftaki konumuz, bahçedeki konumuz

Yön: Bulduğumuz belirli konuma göre bir yerin taraftır. Yönler güneşin doğuş ve batışına göre belirlenir.

4 tane ana yön vardır. Doğu, batı, kuzey, güney

4 tane ara yön vardır. Kuzey doğu, kuzey batı, güney doğu, güney batı

Güneş'in doğduğu yöne doğu, battığı yere batı deriz. Yüzümüzü doğuya döndüğümüzde sol tarafımız kuzey, sağ tarafımız güney olur.